

УДК 657.6: 001.92

УКРАЇНСЬКИЙ АУДИТ ТА АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: НАУКА І ПРАКТИКА У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ВАСИЛЬ ДЕРІЙ,

доктор екон. наук,
професор, професор кафедри
обліку та оподаткування
підприємницької діяльності,
Тернопільський національний
економічний університет

У статті розглянуто актуальні проблеми і перспективи розвитку українського аудиту й аудиторської діяльності з урахуванням сучасних тенденцій, викликів та ризиків щодо сталого розвитку глобальної економіки і міжнародного бізнесу. Узагальнено і розвинуто перелік проблем розвитку аудиту й аудиторської діяльності в Україні. Висловлено думку щодо конфлікту інтересів між представниками держави, підприємницьких структур, аудиторських фірм (компаній) та аудиторами, представниками громадських і професійних аудиторських організацій, інших інституцій суспільства. Автор переконаний, що в Україні щорічно варто було б сертифікувати не менше 10 % осіб від чисельності сертифікованих українських аудиторів. Запропоновано перейменувати Державну аудиторську службу України на Державну службу фінансового контролю України (ДСФКУ).

Ключові слова: аудит, аудиторська діяльність, сталий розвиток, в Україні, українська наука, практика, проблеми, перспективи.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Перші згадки про аудит в Україні є з 1987 р., тобто від тоді, коли у нас почали з'являтися приватні кооперативи, підприємства за участю іноземного капіталу і їх мали б контролювати не державні, а приватні структури з повноваженнями на проведення незалежних перевірок. Згодом наш аудит пройшов декілька знакових стадій, а з 2019 року, як ми вважаємо, розпочалась нова стадія (стадія «Суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та оприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським висновком») історії розвитку українського аудиту, пов'язана з тим, що розпочав свою роботу орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні і вперше у відкритому доступі користувачів соціальних мереж з'явилась річна фінансова звітність багатьох українських суб'єктів господарювання разом з аудиторським висновком.

Неоціненний вклад у розвиток української науки і практики з аудиту й аудиторської дія-

льності зробили вчені та аудитори-практики М. Т. Білуха, О. В. Бойко, В. П. Бондар, Ф. Ф. Бутинець, Н. І. Гаєвська, А. М. Герасимович, В. В. Головач, С. Ф. Голов, З. В. Гуцайлук, Г. М. Давидов, В. І. Драч, Н. І. Дорош, А. Г. Жиліна, В. М. Жук, В. П. Загородній, Т. М. Зацерковна, С. Я. Зубілевич, Т. О. Каменська, І. О. Каштанова, Ю. О. Кілару, М. Д. Корінко, М. Л. Кропивко, Я. Д. Крупка, А. М. Кузьмінський, О. В. Кужель, М. В. Кужельний, В. Ю. Лісіна, М. Р. Лучко, Р. О. Мельник, А. Р. Мельник, Я. В. Мех, К. О. Назарова, В. О. Озеран, В. К. Орлова, О. А. Петрик, І. І. Пилипенко, Л. М. Пилипенко, Н. М. Проскуріна, М. С. Пушкар, К. І. Редченко, О. Ю. Редько, В. В. Рядська, В. С. Рудницький, В. Я. Савченко, І. Б. Садовська, Є. Д. Синявський, В. В. Сопко, С. О. Столярова, В. М. Тарас, Б. Ф. Усач, Л. М. Чернелевський, Л. В. Чижевська, В. К. Цурій, Н. А. Чорна, Н. С. Шалімова, В. О. Шевчук, О. Л. Шерстюк, М. Т. Щирба й інші.

Ці вчені та аудитори-практики опублікували сотні наукових і науково-практичних праць, розробили та удосконалили багато но-

рмативно-правових актів, форм аудиторських реєстрів і т. д. Проте чимало актуальних питань з окресленої вище проблематики залишається недостатньо висвітленими та лише частково розв'язаними.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ. МЕТА СТАТТІ

Теоретичні, методологічні, методичні й організаційні питання розвитку сучасної української науки і практики з аудиту й аудиторської діяльності, а також їхньої історії (з 1987 року і до нині) висвітлені у наукових працях (що виходили із друку з 2014 року) О. Антонюк [1], С. Бардаша [2], Н. Дорош [3], Є. Олійник [4], Н. Петренко [5], О. Редька [9], В. Рядської [10], О. Томчук [11], М. Хоменка [14] й інших.

Метою статті є формування власного авторське ставлення до проблем і перспектив розвитку українського аудиту й аудиторської діяльності з урахуванням тенденцій, викликів і ризиків щодо сталого розвитку європейської та глобальної економіки і міжнародного бізнесу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аудит і аудиторська діяльність в Україні, на жаль, розвивається зовсім не так, як вони могли б розвиватись, якби українська владно-політична верхівка протягом 1991-2019 років сприяла б або хоч би не заважала їх поступальному руху. Затримка динамічного розвитку аудиту і аудиторської діяльності пов'язана, насамперед, з перманентними глобальними та регіональними фінансово-економічними кризами, чисельними корупційними схемами і скандалами (в енергетичній, житлово-комунальній, будівельній, фінансово-банківській та військово-промисловій сферах, у видобувній промисловості, агропромисловому комплексі), використанням бюджетних коштів не за цільовим призначенням тощо.

Нині аудит в Україні, як стверджують С. В. Бардаш, Д. С. Боговик, переживає складний

період трансформації. Він проходить не просто і пов'язаний з певною сукупністю проблем, які пригальмовують його розвиток, а саме: недоліками нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності України; недовірою клієнта до аудитора через неякісно надані аудиторські послуги; непрозорістю, а іноді недостатньою обґрунтованістю вартості аудиторських послуг [2, с. 21].

В Україні, за нашим переконанням, існує конфлікт інтересів між представниками держави (в особі державних службовців, які відповідають в уряді за державну політику в сфері аудиту й аудиторської діяльності), підприємницьких структур (замовниками аудиторських послуг), аудиторськими фірмами (компаніями) та аудиторами (фізичними особами-підприємцями (ФОП)), громадськими і професійними аудиторськими організаціями, іншими інституціями суспільства. Державні службовці нерідко беруть участь у схемах і відкатах з бюджету, тому вони не зацікавлені у публічності їхніх дій; підприємці (особливо у сфері торгівлі) задіяні в тіньовій економіці, тому не хочуть допускати аудиторів до бухгалтерського обліку та звітності; окремі аудиторські фірми (компанії) й аудитори прагнуть заробити певні кошти, схильні до порушення професійної етики аудитора; громадські і професійними аудиторські організації мають різну мету та цілі, які можуть входити у антагоністичні протиріччя; інші інституції суспільства – недооцінюють надзвичайне значення аудиторів у боротьбі з корупцією й у становленні громадянського суспільства. Такий конфлікт можна розв'язати шляхом досягнення неформальних домовленостей між сторонами конфлікту та жорстким контролем за їх реальним дотриманням на практиці.

Чисельність українських сертифікованих аудиторів, переважно, щорічно зменшується (за винятком 2017 р., де є збільшення склало лише 7 аудиторів порівняно з 2016 р.). Так, у 2012 р. аудиторів в Україні було 3139 осіб, у 2013 р. – 2993, у 2014 р. – 2787, у 2015 р. –

2675, у 2016 р. – 2646, а у 2017 р. – 2653 [12, с. 15; 13, с. 14].

Чисельність сертифікованих аудиторів за 2012-2017 рр. зменшилась на 18,3 %

Кількість українських суб'єктів аудиторської діяльності (УСАД), включених до Реєстру аудиторських фірм і аудиторів, також щорічно (станом на 31 грудня) зменшується. Так, у 2012 р. аудиторських фірм та аудиторів в Україні було 1672 одиниць, у 2013 р. – 1488, у 2014 р. – 1326, у 2015 р. – 1107, у 2016 р. – 1008, а у 2017 р. – 959 [12, с. 30; 13, с. 31-32].

Як бачимо, за 2012-2017 рр. кількість цих суб'єктів аудиторської діяльності зменшилась на 74,3 %, що, до певної міри, свідчить про негативні тенденції у розвитку аудиторської діяльності в Україні. З одного боку, можна стверджувати про зменшення інтересу українських замовників до аудиторських послуг та їх обмежені фінансові можливості (значно менші, ніж на початку 2010-тих років), а з іншого – про суттєве посилення офіційних вимог до ефективності й якості роботи аудиторських фірм і аудиторів та збільшення їхніх транзакційних витрат, які зробили аудиторську діяльність більш складною й економічно менш вигідною.

Водночас, збільшилась сума середнього доходу в розрахунку на один суб'єкт аудиторської діяльності відповідно з 787,3 тис. грн. (2012 р.) до 2253,0 тис. грн. (2017 р.), тобто на 286,2 % [12, с. 31; 13, с. 33].

За твердженням В. В. Рядської, яка присвятила свою статтю дослідженню сучасного стану та напрямкам розвитку інституційної парадигми аудиту в Україні: «Системне розуміння аудиторської практики з позицій інституціональної методології дозволило визначити її зміст як сукупність взаємообумовлених і взаємопов'язаних неформальної та формальної складової, внутрішній розвиток і взаємодія яких розкривають механізм процесу змін завдань аудиту» [10, с. 142].

Вважаємо, що українські інституції (особливо, державні) зробили вкрай мало для повноцінного становлення і розвитку аудиторсь-

кої діяльності, для заохочення відповідних фахівців (насамперед, молоді) створювати аудиторські фірми. Система аудиту в Україні, з нашої точки зору, перетворюється в так званий «клуб для обраних», тобто чужих і незнайомих туди не пускають. Крім того, йде жорстка внутрішня боротьба за те, хто відкусить більшого пирога на українському ринку аудиторських послуг.

Ні для кого в Україні не дивина, що потужні іноземні (в тому числі аудиторські фірми «великої четвірки») та київські аудиторські компанії, фірми уже не перший рік намагаються витіснити з цього ринку малі і середні місцеві аудиторські фірми. У підтвердження цих слів зазначимо, що за 2017 р. 82,3 % (1749,4 млн. грн.) від загальної суми наданих в Україні аудиторських послуг припадає на місто Київ та Київську область, а на решту регіонів України припадає лише 17,7 % (377,5 млн. грн.) або приблизно шоста частина [13, с. 35].

Висновок однозначний: щось тут не так і з цим треба серйозно розбиратись. Така ситуація не може не хвилювати усіх, хто щиро бажає розвитку аудиторській професії та забезпечення у ній конкурентоспроможного середовища, що підтверджується високим рівнем аудиторських знань і вмінь, якістю виконаної роботи, тривалістю перебування сертифікованого аудитора в професії, постійним підвищенням фахової кваліфікації тощо.

Кожна із 18 найбільших українських аудиторських фірм (компаній) (1,91 % від загальної кількості УСАД) у 2017 р. надала послуги обсягом понад 10 млн. грн., а загальна сума їхнього річного доходу склала 1400,3 млн. грн. або 65,84 % від усіх доходів українських суб'єктів аудиторської діяльності. Ще 204 аудиторських фірм та 4 аудитори (фізичні особи-підприємці (ФОП)) (22,03 % від загальної кількості УСАД) надали послуги обсягом від 5 до 10 млн. грн., а загальна сума їхнього річного доходу склала 510,4 млн. грн. або 24,00 % від усіх доходів, отриманих від надання аудиторських послуг в Україні [13, с. 42].

Разом ці 226 аудиторські фірми і ФОП (23,94 % від загальної кількості УСАД) отримали 1910,7 млн. грн. річного доходу від надання аудиторських послуг (89,83 % усіх доходів українських суб'єктів аудиторської діяльності). Виходить, що майже чверть найбільших українських суб'єктів аудиторської діяльності одержало 9/10 доходів усіх таких суб'єктів, а інші – лише десятину.

Щодо структури доходів за видами аудиторських послуг в Україні висловила і Н. І. Дорош, яка зазначає: «Небагато аудиторських організацій спеціалізуються винятково на аудиті, більшість йде шляхом надання широкого спектра послуг, починаючи від ведення обліку і закінчуючи консалтингом, автоматизацією, бюджетуванням, питаннями бізнес-проектів, розробкою та впровадженням програмного забезпечення, автоматизацією податкових розрахунків та ін. Це пояснюється намаганням утримати клієнтів, знаходячи альтернативні джерела доходів» [3, с. 19]. Далі Н. І. Дорош пропонує «запровадити систему суспільного нагляду із висококваліфікованих спеціалістів, які не є практикуючими аудиторами, розмежувати його функції з Аудиторською палатою України. ... Для запобігання конфлікту інтересів, що виникає при наданні супутніх не аудиторських послуг суб'єктам господарювання, які мають суспільний інтерес, необхідно встановити перелік послуг, які є несумісними з проведенням обов'язкового аудиту» [3, с. 22].

Цікавою є думка М. М. Хоменка щодо впевненості у поведінці українських аудиторів та аудиторських фірм на ринку аудиторських послуг в майбутньому. Він вважає, що нині потрібно збільшити кількість замовлень, стабілізувати ціноутворення, підвищувати рівень кваліфікації та якість надання послуг, що, насамперед, призведе до збільшення попиту [14, с. 115].

Подібної думки дотримується Є. В. Олійник, яка пише про перспективи розвитку українського національного аудиту, а саме: про покращення його якості та підвищення довіри

громадськості до професії аудитора шляхом успішного впровадження Директив ЄС; вихід вітчизняних аудиторських фірм на європейські ринки; підвищення міжнародного авторитету України через імплементацію Директив; забезпечення прогресу економіко-правових відносин та демократизації суспільної сфери [4, с. 434].

На розробленні механізму ціноутворення на аудит та аудиторські послуги; підвищенні престижу аудиторської професії; формуванні внутрішньо-фірмових методик аудиту, робочої документації, типових методик аудиту; усуненні розбіжностей і невідповідностей в законодавчій базі зосереджують свою увагу О. В. Томчук, Н. Г. Зdirко [11, с. 39].

Отже, якщо узагальнити наведені вище думки українських науковців щодо проблем розвитку аудиту і аудиторської діяльності в Україні, то можна виокремити такі ключові проблеми:

1) конфлікт інтересів між представниками держави, підприємницьких структур, аудиторськими фірмами (компаніями) та аудиторами (фізичними особами-підприємцями (ФОП)), громадськими і професійними аудиторськими організаціями, іншими інституціями суспільства з приводу механізмів розвитку аудиту і аудиторської діяльності;

2) гармонізація нормативно-правових актів України з аудиту, аудиторської діяльності із законодавством Європейського Союзу і функціонування Державної установи «Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю» згідно із Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [7, ст. 15-18] і перше оприлюднення річної фінансової звітності значної кількості українських суб'єктів господарювання разом з аудиторським висновком на веб-сторінці [8];

3) збільшення кількості замовлень та оптимізація механізму ціноутворення на міжнародному, загальнодержавному, регіональному і внутрішньофірмовому рівнях;

4) підвищення рівня кваліфікації, сертифі-

кації аудиторів та якості надання аудиторських послуг;

5) зміцнення довіри громадськості до професії аудитора й її популяризація у засобах масової інформації, соціальних мережах;

6) входження українських аудиторських фірм на європейські та інші міжнародні ринки аудиторських послуг;

7) поліпшення методик проведення аудиту, удосконалення форм робочої документації;

8) подолання суперечностей і невідповідностей у міжнародних та національних нормативно-правових актах з питань аудиту й аудиторської діяльності.

В структурі замовлень за видами аудиторських послуг у 2017 р. найбільшу питому вагу займали завдання з надання впевненості (46,6 %) та інші професійні послуги (45,9 %), а найменшу – супутні послуги (7,4 %) і організаційне та методичне забезпечення (0,1 %) [13, с. 37].

Класифікаційні ознаки, склад аудиторських послуг, перелік документів організаційно-методичного характеру регламентації виконання аудиторських послуг АПУ загального значення до усіх послуг детально описала О. Р. Антонюк. Зокрема, до завдань з надання впевненості вона відносить: аудит фінансової звітності, огляд цієї звітності; до інших, що пов'язані з професійною діяльністю аудиторів (аудиторських фірм): ведення бухгалтерського обліку, складання фінансових звітів, підготовка податкових декларацій та звітів, відновлення бухгалтерського обліку, консультації з питань бухгалтерського обліку і фінансової звітності, системи внутрішнього контролю, оподаткування, з інших питань управління та ведення бізнесу [1, с. 221-222].

Протягом 2016 р. кваліфікаційний іспит (два етапи) на отримання сертифіката аудитора успішно здали 70 осіб (2,6 % від загальної чисельності сертифікованих аудиторів), а протягом 2017 р. – 134 осіб (5,1 % від загальної чисельності сертифікованих аудиторів) [12, с. 16; 13, с. 15].

На думку Н. І. Петренко: «Головною проблемою, яка існує на даному етапі розвитку аудиторської діяльності є проблема сучасного аудитора та довіри до нього. Ця проблема аудиторського ринку України пов'язана з недосконалою і не прозорою системою сертифікації, яка не може гарантувати якісної підготовки аудитора. ...для досягнення більшої прозорості сертифікації аудиторів, пропонуємо на рівні Аудиторської палати розробити переліки ситуації та тестів, їх перелік може сягати 2000 найменувань. Але у такому випадку особи, які бажатимуть стати аудиторами матимуть змогу готуватися до сертифікації і розуміти, чи всі ситуації на тести вони можуть виконати. ... Непрозора система сертифікації аудиторів заважає припливу кадрів в аудиторський бізнес, впливає на витіснення аудиторів регіонів з ринку професійних послуг, завоювання вітчизняного аудиторського ринку іноземними компаніями» [5, с. 90].

Ми, переважно, погоджуємось з написаним вище і підтримуємо зауваження цієї авторки щодо справедливих вимог громадськості з досягнення більшої досконалості та прозорості сертифікації українських аудиторів. Аргументованою є пропозиція Н. І. Петренко щодо розроблення на рівні Аудиторської палати переліків ситуацій та тестів, які будуть максимально наближені до чинної аудиторської практики, що дасть змогу зосередити увагу кандидата у сертифіковані аудитори на ключових напрямках теорії, методики й організації аудиту, аудиторської діяльності.

Така чисельність нових сертифікованих аудиторів, на нашу думку, є незначною. Було б добре, коли б щорічно в Україні кваліфікаційний іспит (два етапи: 1) письмове тестування за переліком запитань; 2) письмове розв'язування ситуаційного завдання) на отримання сертифіката аудитора успішно здавали б не менше 10 % від загальної чисельності українських сертифікованих аудиторів. Це дало б змогу, з одного боку, мати більшу чисельність аудиторів, ніж нині, а з іншого – молоді сертифіковані аудитори сприяли б якісним змі-

нам в державному управлінні та управлінні підприємницькою діяльністю.

Варто також звернути увагу на некоректну назву, що пов'язана із вживанням термінології аудиту. Йдеться про назву Державної аудиторської служби України і потребу в її зміні у зв'язку з тим, що вона, насправді, займається реалізацією державної політики у сфері державного фінансового контролю. Відповідно, вона, насправді, не займається проведенням аудиторських перевірок, а державним фінансовим контролем, перевіркою і моніторингом державних закупівель, інспектуванням (ревізією), перевіркою стану внутрішнього контролю [6, с. 1-2].

Звідси, Державну аудиторську службу України потрібно було б перейменувати на «Державна служба фінансового контролю України» (ДСФКУ) (раніше це була «Державна фінансова інспекція України» (ДФІУ)).

Маємо визнати, що професія аудитора в Україні втратила той вагомий позитивний імідж, який вона мала у середині 1990-тих років через те, що кланово-олігархічна система, котра є, на жаль, маємо до нині в Українській державі, зробила усе для того, щоб дискредитувати новостворену систему аудиту в очах суспільства та звузити ринок аудиторських послуг до мінімуму. А у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України спеціальність «Облік і аудит» замінена на спеціальність «Облік і оподаткування». Більшість кафедр та факультетів ВНЗ у своїх назвах замінили слово «аудит» на «оподаткування». Це також зроблено не на користь аудиту.

Реалістично роздумує про перспективи нашого українського аудиту О. Ю. Редько: «Попри всі негаразди законодавчих новел, є надія, що завдяки цьому закону [йдеться про Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» – В. Д.] український аудит стане саме професійним. Романтичний аудит перших років скінчився. Зараз майбутнє за прагматиками аудиторського фаху, які значно молодші за своїх попередників і почали свій шлях у професії набагато раніше» [9, с. 96].

Ми, в основному, погоджуємось провідними тезами і аргументами О. Ю. Редька з виявлення основних ілюзій щодо ринку аудиту в Україні.

Загалом, в українському суспільстві є значні очікування, що з приходом до державної влади нових та молодих політичних сил розпочнуться швидкі радикальні і системні зміни, які поліпшать на краще відношення суспільства та підприємців до аудиторської діяльності і посприяють підвищенню іміджу професії аудитора, яка у провідних країнах світу користується величезним авторитетом та повагою.

Таким чином, аудит та аудиторська діяльність відіграє важливу роль в економічній політиці Української держави. Вони є в числі провідних сегментів у забезпеченні сталого розвитку українських підприємств (організацій, закладів). Наука і практика аудиту й аудиторської діяльності

В Україні тісно між собою пов'язані та доповнюють одне одного.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ключовими проблемами розвитку аудиту і аудиторської діяльності в Україні є: конфлікт інтересів між представниками різних інститутів з приводу механізмів розвитку аудиту і аудиторської діяльності; гармонізація нормативно-правових актів із законодавством Європейського Союзу і функціонування органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та перше оприлюднення річної фінансової звітності значної кількості українських суб'єктів господарювання разом з аудиторським висновком; збільшення кількості замовлень та оптимізація механізму ціноутворення на міжнародному, загальнодержавному, регіональному і внут-

рішньофірмовому рівнях; підвищення рівня кваліфікації, сертифікації аудиторів та якості надання аудиторських послуг; зміцнення довіри громадськості до професії аудитора й її популяризація у засобах масової інформації, соціальних мережах; входження українських аудиторських фірм на європейські та інші міжнародні ринки аудиторських послуг; поліпшення методик проведення аудиту, удосконалення форм робочої документації; подолання суперечностей і невідповідностей у міжнародних та національних нормативно-правових актах з питань аудиту й аудиторської діяльності.

Майбутні дослідження актуальних проблем і перспектив розвитку українського аудиту й аудиторської діяльності необхідно проводити в аналітичному напрямку з метою точного встановлення та деталізації проблем, причин і чинників, що гальмують розвиток аудиту й аудиторської діяльності як в Україні загалом, так і в окремих її регіонах. Вважаємо, що, насамперед, потрібно використовувати метод SWOT-аналізу доходів, витрат, фінансових результатів аудиторських фірм (компаній) та аудиторів за видами наданих аудиторських послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Антонюк О. Р.** Нормативно-практичні паралелі у розвитку аудиторських послуг в Україні // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2017. Т. 12. Вип. 11 (64). С. 218-224.
2. **Бардаш С. В.,** Боговик Д. С. Нормативно-практичні паралелі у розвитку аудиторських послуг в Україні // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. 2017. Т. 12. Вип. 11 (64). С. 218-224.
3. **Дорош Н. І.** Розвиток аудиторської діяльності в Україні в умовах євро інтеграційних процесів // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка». 2015. Вип. 10 (175). С. 17-23.
4. **Олійник Є. В.** Аудит в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2018. Вип. 1 (51). С. 430-435.
5. **Петренко Н. І.** Сучасні проблеми розвитку аудиту в Україні // Вісник Хмельницького національного університету. 2015. Т. 1. С. 89-94.
6. **Положення** про Державну аудиторську служби України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-p>
7. **Про аудит** фінансової звітності та аудиторської діяльності / Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
8. **Про оприлюднення** фінансової звітності та аудиторську діяльність / Лист Міністерства фінансів України від 07.12.2018 р. № 35210-06-5/32299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
9. **Редько О. Ю.** Основні ілюзії щодо ринку аудиту в Україні // Статистика України. 2018. № 1. С. 93-97.
10. **Рядська В. В.** Інституційна парадигма аудиту в Україні: сучасний стан та напрямки розвитку // Проблеми економіки. 2014. № 2. С.138-143.
11. **Томчук О. В.,** Здирко Н. Г. Сучасний стан і тенденції розвитку аудиторської діяльності в Україні // Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 4. С. 32-42.
12. **Узагальнена** інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2016 році. К.: Аудиторська палата України, 2017. 44 с.
13. **Узагальнена** інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2017 році. К.: Аудиторська палата України, 2018. 46 с.
14. **Хоменко М. М.** Сучасні тенденції розвитку аудиторської діяльності в Україні // Економічний вісник. 2016. № 3. С. 113-119.

В статье рассмотрены актуальные проблемы и перспективы развития украинского аудита и аудиторской деятельности с учетом современных тенденций, вызовов и рисков относительно устойчивого развития глобальной экономики и международного бизнеса. Обобщен и развит перечень проблем развития аудита и аудиторской деятельности на Украине. Выражено мнение относительно конфликта интересов между представителями государ-

ства, підприємницьких структур, аудиторських фірм (компаній) і аудиторами, представителями громадських і професійних аудиторських організацій, іншими інституціями суспільства. Автор переконаний, що в Україні щороку потрібно було б сертифікувати не менше 10 % людей від чисельності сертифікованих українських аудиторів. Пропонується переіменувати Державну аудиторську службу України на Державну службу фінансового контролю України (ГУСФКУ).

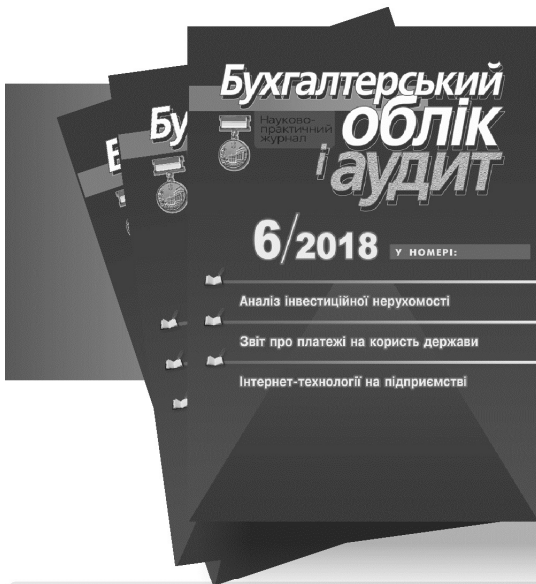
Ключевые слова: аудит, аудиторская деятельность, устойчивое развитие, на Украине, украинская наука, практика, проблемы, перспективы.

The article discusses current issues and prospects for the development of Ukrainian audit and audit activities, taking into account current trends, challenges and risks regarding the sustainable development of the global economy and international business. The list of problems of development of audit and auditing activities in Ukraine has been summarized and developed. The opinion was expressed regarding the conflict of interests between representatives of the state, business structures, audit firms (campaigns) and auditors, representatives of public and professional audit organizations, other institutions of the society. The author is convinced that in Ukraine every year it would be necessary to certify at least 10% of the number of certified Ukrainian auditors. It was proposed to rename the State Audit Service of Ukraine to the State Service for Financial Control of Ukraine (SSFCU).

Key words: audit, auditing, sustainable development, in Ukraine, Ukrainian science, practice, problems, prospects.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Бухгалтерський облік і аудит

**25 років
з читачами**

**Широка популярність
журналу серед читачів
усіх регіонів країни**

На допомогу бухгалтерам і аудиторам-практикам, науковцям і студентам друкуються статті з підвищеними вимогами до їх наукового і практичного рівнів, консультації, практичні рекомендації, критика і бібліографія, хроніка офіційних подій

**Перше професійне видання
в незалежній Україні**